

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

ПРОТОКОЛ

Від 14.10.2025 Протокол № 3

**ЗАСІДАННЯ ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДРИ ІНОЗЕМНИХ МОВ
ДЛЯ ПРИРОДНИЧИХ ФАКУЛЬТЕТІВ**

Голова –зав. каф., доц. Мудра О.В.

Секретар – ас. Шенько М.М.

Присутні: Доц. Мудра О.В., доц. Гіков Л.В., доц. Тоненчук Т.В., доц. Кшевецький В.С., доц. Щербина С.М., ас. Бортник С.Б., ас. Боцвінок Л. М., ас. Близнюк Г.В, ас. Кричун А.М., к.ф.н., ас. Маковійчук Л.В., доц. Мельничук Н.О., доц. Мельничук Р.І., к.ф.н., ас. Паров'як І.І.ас. Рубан Д.А.,доц. Цинтар Н.В., ас. Шенько М.М.

Відсутні: -

Порядок денний

1. Ознайомлення з новими нормативними документами МОН України у сфері вищої освіти та обговорення їхнього впровадження у роботу кафедри.
(Зав. каф., доц. Мудра О.В.)

2. Уніфікація документації кафедри (робочі програми, силабуси, методичні матеріали, звітність). Оновлення силабусів та навчальних програм за новим зразком. (Зав. каф., доц. Мудра О.В., викладачі кафедри)

3. Обговорення форм модульного контролю (тестові завдання, письмові роботи, усні відповіді, презентації, переклад фахових текстів). (Викладачі кафедри)

4. Про Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича». Основні види порушень академічної доброчесності. (К.ф.н., ас. Паров'як І.І.)

5. Різне:

5.1. Про рекомендацію на проходження міжнародного науково-педагогічного онлайн-стажування.

5.2 Науковий семінар: Статистичні методи для виявлення ядра дискурсу. (Доп. ас. Кричун А.М.)

1. СЛУХАЛІ: Ознайомлення з новими нормативними документами МОН України у сфері вищої освіти та обговорення їхнього впровадження у роботу кафедри.

*Зав. каф., доц. Мудра О.В. **Наукова та навчальна робота в закладах вищої освіти: зміни в 2025/2026 навчальному році***

У 2024 році Верховною Радою України було ухвалено Закон України від 6 червня 2024 року № 3791-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки наукової роботи в закладах вищої освіти» (далі – Закон № 3791). Закон набрав чинності 9 квітня 2025 року, хоча первісно планувалося, що його норми почнуть діяти з 1 вересня 2024 року. Через затримку з підписанням документа фактичне впровадження положень переноситься на 2025/2026 навчальний рік.

Відповідно до роз'яснень Міністерства освіти і науки України, заклади вищої освіти мають враховувати положення Закону № 3791 під час формування навантаження, індивідуальних планів науково-педагогічних і

педагогічних працівників, а також при плануванні освітнього процесу на новий навчальний рік.

1. Нормативно-правове підґрунтя

У попередній редакції статті 55 Закону України «Про вищу освіту» (№ 1556-VII від 01.07.2014) містився перелік основних посад науково-педагогічних та педагогічних працівників закладів вищої освіти. У чинній редакції зазначений перелік відсутній. Водночас, відповідно до оновленої норми, визначення таких посад відбувається з урахуванням положень Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (№ 848-VIII від 26.11.2015).

Конкретний перелік посад і надалі регламентується Постановою Кабінету Міністрів України від 14 червня 2000 року № 963 «Про затвердження Переліку посад педагогічних та науково-педагогічних працівників».

Таким чином, перелік посад фактично не зазнав змін, проте механізм його нормативного закріплення уточнено.

Суттєвим положенням є те, що педагогічні працівники мають право здійснювати викладацьку діяльність без обов'язку виконання наукової роботи, що розмежовує функції педагогічного та науково-педагогічного персоналу.

2. Організація роботи педагогічних працівників

Згідно з частиною 1 статті 56 Закону «Про вищу освіту», тривалість робочого часу педагогічного працівника встановлюється у межах 36 годин на тиждень.

Відповідно до частин 2 та 6 статті 56 Закону, максимальний обсяг навчальної роботи на одну ставку становить 60% робочого часу на навчальний рік.

Оскільки наукова діяльність для цієї категорії працівників не є обов'язковою, конкретний обсяг часу для її виконання не визначається.

Крім того, до стажу педагогічної роботи зараховується час роботи на посадах науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти. Таким чином, забезпечується взаємозв'язок між видами професійної діяльності в освітньому середовищі.

3. Організація роботи науково-педагогічних працівників

У новій редакції статті 56 Закону визначено пропорції розподілу робочого часу науково-педагогічного працівника:

- наукова робота – не менше 30% робочого часу на навчальний рік;
- навчальна робота – не більше 30% робочого часу на навчальний рік.

Таким чином, законодавець відмовився від фіксованого річного навантаження (600 годин), замінивши його гнучкою системою відсоткових меж.

Види наукової діяльності визначаються відповідно до пункту 15 статті 1 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», що включає фундаментальні, прикладні дослідження, експериментальні розробки, а також керівництво науковою діяльністю аспірантів і докторантів, наукове консультування та експертизу.

До науково-педагогічного стажу зараховується час роботи на педагогічних посадах за умови наявності наукового ступеня або вченого звання. Водночас до стажу наукової роботи включається час роботи на посадах науково-педагогічних працівників.

4. Кадрове забезпечення та управлінські аспекти

Законом передбачено, що керівник закладу вищої освіти має право самостійно визначати кількість ставок педагогічних і науково-педагогічних працівників, виходячи з потреб освітнього процесу та обсягів наукової діяльності.

У разі недостатнього обсягу наукової роботи працівник може бути переведений на педагогічну посаду. При цьому зазначене не є підставою для звільнення або скорочення, що відповідає принципу стабільності трудових відносин у сфері освіти.

5. Узагальнюючі висновки

1. Зміни, передбачені Законом № 3791, підлягають впровадженню з 2025/2026 навчального року.
2. Тривалість робочого часу педагогічних і науково-педагогічних працівників становить 36 годин на тиждень.
3. Для педагогічних працівників навчальне навантаження обмежується 60% робочого часу.
4. Для науково-педагогічних працівників наукова робота становить не менше 30%, а навчальна – не більше 30% робочого часу.
5. Встановлено взаємне зарахування стажу педагогічної та науково-педагогічної роботи залежно від наявності наукового ступеня або вченого звання.
6. Керівники закладів вищої освіти отримують ширші повноваження у визначенні структури кадрів і розподілі ставок.

Підсумок

Нововведення Закону № 3791 спрямовані на підвищення ефективності наукової діяльності у системі вищої освіти, оптимізацію трудових ресурсів та посилення автономії закладів вищої освіти.

Очікується, що з 2025/2026 навчального року зазначені зміни сприятимуть балансуванню навчального та наукового компонентів роботи у діяльності вищої школи та забезпечать більш раціональне використання кадрового потенціалу. *(Повний текст презентації див. Дод. 3.1.)*

Також зав. каф., доц. Мудра О.В. рекомендувала науково-педагогічним співробітникам кафедри розпочати заповнення рейтингових анкет у своєму кабінеті на платформі електронний університет.

УХАВЛИЛИ: Інформацію зав. каф. доц. Мудрої О.В. про нові нормативні документи МОН України у сфері вищої освіти взяти до уваги.

2. Уніфікація документації кафедри (робочі програми, силабуси, методичні матеріали, звітність). Оновлення силабусів та навчальних програм за новим зразком.

Зав. каф., доц. Мудра О.В. поінформувала викладачів кафедри, що у період з 6.10.25 по 22.11. 25 відбувається загальна перевірка роботи факультету іноземних мов.

Силабуси необхідно оновити за новим зразком, який надіслано в групу. Після внесення правок оновлені силабуси додати в відповідну папку на гугл-диску кафедри. Термін виконання - до кінця поточного тижня.

Якщо є нові методичні розробки / посібники, їх також потрібно додати на диск.

Протягом поточного тижня заповнити індивідуальні плани, журнали консультацій та взаємовідвідування.

УХВАЛИЛИ: Інформацію зав. каф., доц. Мудрої О.В. про оновлення методичної документації взяти до уваги. Всі поставлені задачі виконати до кінця поточного тижня.

3. СЛУХАЛИ: Обговорення форм модульного контролю (тестові завдання, письмові роботи, усні відповіді, презентації, переклад фахових текстів). (Викладачі кафедри)

Доц. Тоненчук Т.В. поділилася рекомендаціями щодо власного досвіду проведення підсумкового модульного контролю: модульний тест, презентація, або круглий стіл з питаннями для самоконтролю.

Викладачі кафедри поділилися власним досвідом проведення модульного контролю та відповіли на запитання нових викладачів, які розпочали свою науково-педагогічну діяльність на кафедрі у поточному семестрі.

УХВАЛИЛИ: Інформацію про форм модульного контролю (тестові завдання, письмові роботи, усні відповіді, презентації, переклад фахових текстів) взяти до уваги і використовувати в процесі роботи.

4. СЛУХАЛИ: Про Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича». Основні види порушень академічної доброчесності.

Инф. к.ф.н., ас. Паров'як І.І.

Академічна доброчесність – це один із головних принципів сучасної освіти і науки. Вона означає чесність, справедливість, довіру та повагу до інтелектуальної власності інших людей. Дотримання академічної доброчесності гарантує, що знання, які отримує людина, є результатом її власних зусиль, а не обману чи шахрайства.

Порушення академічної доброчесності – це не просто неетичні дії, а серйозні правопорушення, які можуть зруйнувати репутацію студента, викладача, університету і навіть всієї освітньої системи. Закон України «Про освіту» визначає кілька основних видів таких порушень.

1. Академічний плагіат

Найпоширеніше і найвідоміше порушення – це плагіат. Плагіат – це привласнення чужих наукових або творчих результатів, тобто подання чужих текстів, ідей, фактів чи висновків як власних. Він може проявлятися у різних формах:

- дослівне копіювання тексту без лапок і без посилання на автора;
- перефразування чужих думок так, що текст залишається дуже схожим на оригінал;
- використання фактів, ідей чи формул без зазначення джерела;
- подання робіт, виконаних іншими людьми, як своїх власних.

Сьогодні поширеним видом плагіату є використання замовних робіт, коли студент платить за виконання завдання і потім подає його як своє. Навіть якщо в такій роботі немає скопійованого тексту, це все одно акт плагіату, адже порушується принцип чесності.

Плагіат є серйозною загрозою для системи освіти, бо підриває довіру до дипломів і кваліфікацій. Особливо небезпечним він є на рівні магістерських

чи докторських робіт, оскільки показує, що людина не здобула необхідних знань і навичок самостійно.

2. Самоплагіат

Другий тип – це самоплагіат. Самоплагіатом вважається оприлюднення раніше опублікованих власних результатів як нових. Тобто автор повторно публікує ту саму роботу або частину результатів без посилання на попередні публікації.

Це створює ілюзію наукової активності, хоча насправді людина не зробила нових відкриттів. Такі дії знижують довіру до науки, а також дають несправедливі переваги – наприклад, при отриманні фінансування чи при підвищенні рейтингу науковця.

3. Фабрикація та фальсифікація

Третій і четвертий види – фабрикація і фальсифікація. Фабрикація – це вигадкування неіснуючих даних чи фактів. Наприклад, студент або дослідник «придумує» результати експериментів, які насправді не проводилися.

Фальсифікація – це навмисна зміна або спотворення вже наявних даних. Людина може приховати результати, які суперечать її гіпотезі, або змінити методику так, щоб отримати бажаний висновок.

Такі дії суперечать основній меті науки – шукати істину. Фальсифіковані дослідження можуть призвести до серйозних наслідків, особливо в медицині, техніці чи освіті, де від достовірності даних залежить безпека людей.

4. Списування

Ще одним поширеним порушенням є списування. Це використання заборонених джерел або допомоги під час виконання тестів, контрольних чи екзаменаційних робіт.

Списування може відбуватися різними способами:

- через шпаргалки, телефони або інтернет;
- коли кілька студентів здають однакові роботи;

- коли хтось виконує завдання за іншу особу.

Такі дії спотворюють результати навчання і несправедливо знижують цінність чесної праці інших студентів.

5. Обман

П'ятим видом є обман – надання неправдивої інформації про свою діяльність.

Формами обману є підробка підписів, вигадування причин для перенесення іспитів, неправдиве співавторство, симуляція хвороби або навіть залучення підставних осіб до складання екзаменів.

Також обманом вважається подання тієї самої роботи для різних предметів без дозволу викладача – це теж порушення академічної етики.

6. Хабарництво

Хабарництво – це надання або отримання неправомірної вигоди в освітньому процесі. Наприклад, коли студент пропонує гроші чи подарунки викладачу за вищу оцінку або коли викладач вимагає оплату за «допомогу». У таких випадках і студент, і викладач порушують закон.

Хабарництво підриває довіру до освіти, бо оцінки перестають відображати реальні знання.

7. Необ'єктивне оцінювання

Ще одне важливе порушення – необ'єктивне оцінювання. Воно відбувається тоді, коли викладач навмисно завищує або занижує оцінку студенту, користується подвійними стандартами або надає переваги через знайомства, родинні зв'язки чи симпатії.

Такі дії суперечать принципу рівності та справедливості, на якому базується академічна доброчесність.

Отже, академічна доброчесність – це фундамент якісної освіти. Вона вимагає чесності, поваги до праці інших і відповідальності за свої дії. Плагіат, самоплагіат, фальсифікація, списування, хабарництво чи обман – це не просто порушення правил, а прояви неетичної поведінки, які мають серйозні наслідки.

Дотримання принципів доброчесності формує справжніх фахівців, яким можна довіряти. І тільки тоді освіта виконує своє головне завдання – виховує освічену, чесну і моральну людину, готову до відповідальної праці в суспільстві.

УХВАЛИЛИ: Інформацію к.ф.н., ас. Паров'яка І.І. про Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» та основні види порушень академічної доброчесності взяти до уваги.

5. Різне:

5.1. СЛУХАЛИ: Про рекомендацію асистента кафедри іноземних мов для природничих факультетів кандидата філологічних наук Паров'яка Івана Івановича на проходження міжнародного науково-педагогічного онлайн-стажування «Впровадження інновацій у галузі гуманітарних наук: досвід Чеської республіки (Інноваційні стратегії у філологічній освіті)» у м. Острава, Чеська Республіка з 10 листопада до 26 грудня 2025 року без відриву від виробництва.

УХВАЛИЛИ: Рекомендувати асистента кафедри іноземних мов для природничих факультетів кандидата філологічних наук Паров'яка Івана Івановича на проходження міжнародного науково-педагогічного онлайн-стажування «Впровадження інновацій у галузі гуманітарних наук: досвід Чеської республіки (Інноваційні стратегії у філологічній освіті)» у м. Острава, Чеська Республіка з 10 листопада до 26 грудня 2025 року без відриву від виробництва.

5.2. Науковий семінар: Статистичні методи для виявлення ядра дискурсу. Доповідач. ас. Кричун А.М. (*Повний текст доповіді див. Дод. 3.5.2. до протоколу №3*)

Завідувачка кафедри
іноземних мов
для природничих факультетів

Олена МУДРА

Секретар кафедри

Мирослава ШЕНЬКО